

The implementation of optimally selected mineral nutrition systems and the use of growth stimulants, particularly AMINO, is an economically sound approach to increasing the efficiency of maize grain production under modern farming conditions.

Keywords: economic efficiency, maize hybrids for grain, mineral nutrition, growth regulators, correlation and regression analysis.

УДК 636 27.03

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-28

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ РІЗНИХ ПОРІД ПРОТЯГОМ ПЕРШИХ ТРЬОХ ЛАКТАЦІЙ

Калиниченко Г.І., канд. с.-г. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0002-0909-0044>

Анотація: В статті наведено дані щодо результатів оцінки молочної продуктивності корів червоної степової, української чорно-рябої та української червоно-рябої порід протягом перших трьох лактацій. Отримані результати порівнювали із показниками стандарту породи та середніми показниками молочної продуктивності по стаду. Відмічено суттєву різницю в прояві молочної продуктивності корів різних порід за результатами I лактації. Так, найвищим надоем за першу лактацію відрізнялись корови української чорно-рябої молочної породи. Аналіз показників молочної продуктивності корів за другу та третю лактації підтверджує подібну тенденцію. Встановлено, що корови української чорно-рябої молочної породи характеризувалися меншим вмістом жиру в молоці в порівнянні з іншими породами, але показник кількості молочного жиру був найбільшим.

Ключові слова: червона степова порода, українська чорно-ряба порода, українська червоно-ряба порода, лактація, надій, молочна продуктивність, вміст жиру в молоці.

Постановка проблеми. Молочне скотарство посідає ключове місце серед галузей тваринництва в Україні, оскільки його основною функцією є забезпечення населення молоком і продуктами його переробки [1].

Пріоритетним напрямом розвитку цієї галузі є зміцнення кормової бази, активне впровадження досягнень генетики та селекційної науки, застосування сучасних методів якісного вдосконалення поголів'я, а також використання інтенсивних і технологічно прогресивних підходів до виробництва молока [3].

Породна структура великої рогатої худоби в Україні має чітко виражені регіональні особливості, що формуються відповідно до природно-кліматичних та економічних умов чотирьох основних зон: лісостепової, степової, поліської, а також гірської та передгірської зон Карпат. У межах кожної з них виділяються специфічні природно-економічні підзони [4].

Зокрема, у степовій зоні домінує червона степова порода, у лісостеповій

червоно-ряба молочна, чорно-ряба та симентальська, у поліській переважно чорно-ряба. У гірських і передгірських районах Карпат поширені симентальська, бура карпатська та інші породи.

Раціональне територіальне розміщення порід створює передумови для ефективного зооінженерного супроводу, сприяє підвищенню продуктивності тварин та їх генетичному вдосконаленню [2].

Зростання продуктивності великої рогатої залежить від інтенсифікації селекційної роботи, удосконалення існуючих і створення нових високопродуктивних порід, типів, ліній і родин тварин, адаптованих до умов сучасного промислового виробництва [5].

Формування високопродуктивних і технологічно придатних стад великої рогатої худоби, які забезпечують оптимальне поєднання кількісних і якісних характеристик молочної продуктивності, є одним із ключових завдань селекційної роботи у молочному скотарстві. Для його реалізації в Україні широко застосовуються спеціалізовані молочні породи, серед яких значне поширення отримали новостворені українські чорно-ряба та червоно-ряба молочні породи [6].

Метою проведених досліджень було вивчення динаміки молочної продуктивності корів червоної степової, української чорно-рябої та української червоно-рябої порід упродовж перших трьох лактацій.

У процесі роботи здійснено аналіз показників молочної продуктивності корів різних порід у період від першої до третьої лактації з подальшим їх порівнянням із породними стандартами та середніми значеннями по стаду.

Результати досліджень свідчать про наявність суттєвих міжпородних відмінностей у рівні молочної продуктивності за першу лактацію. Зокрема, найвищий надій було зафіксовано у корів української чорно-рябої молочної породи (3839 кг), що перевищує середній показник по стаду на 324 кг, або на 6,4%. Порівняно з коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної порід перевага становила відповідно 564 кг (14,3%) та 189 кг (6,1%).

Вміст жиру в молоці корів досліджуваних порід варіював незначною мірою і знаходився в межах 3,67–3,74%. Водночас встановлено, що корови української чорно-рябої молочної породи поступалися за цим показником коровам червоної степової та української червоно-рябої порід відповідно на 1,03% і 0,09%, а також середньому значенню по стаду на 0,08%.

Аналіз показників молочної продуктивності корів у другу лактацію засвідчив збереження тенденцій, виявлених під час першої лактації у тварин досліджуваних генотипів. Найвищий рівень надою було встановлено у корів української чорно-рябої молочної породи (4143 кг), що перевищувало середній показник по стаду на 354 кг, або на 7,2%. Порівняно з коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної порід різниця становила відповідно 617 кг (14,1%) та 324 кг (6,5%).

Показники вмісту жиру в молоці змінювалися незначною мірою та знаходилися в межах 3,61–3,78%. Водночас корови української чорно-рябої молочної породи характеризувалися дещо нижчим вмістом жиру порівняно з коровами червоної степової та української червоно-рябої порід відповідно на

0,09% і 0,07%, а також поступалися середньому значенню по стаду на 0,08%.

Дослідження показників молочної продуктивності за третю лактацію підтвердило аналогічну закономірність, встановлену за результатами попередніх лактацій. Найбільші надой знову були характерні для корів української чорно-рябої молочної породи (4589 кг), що перевищувало середній рівень по стаду на 437 кг, або на 7,1%. Перевага над коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної порід становила відповідно 618 кг (13,9%) і 345 кг (6,3%).

Вміст жиру в молоці корів у третю лактацію також варіював у вузьких межах від 3,65 до 3,89%. При цьому встановлено, що корови української чорно-рябої молочної породи поступалися за цим показником коровам червоної степової та української червоно-рябої порід відповідно на 0,15% і 0,12%, а також середньому значенню по стаду на 0,09%.

Висновки. За результатами проведених досліджень встановлено, що протягом трьох лактацій найвищим рівнем молочної продуктивності характеризувалися корови української чорно-рябої молочної породи. Водночас, незважаючи на дещо нижчий вміст жиру в молоці порівняно з іншими досліджуваними породами, ці тварини забезпечували найвищий вихід молочного жиру в абсолютному вираженні.

Список використаних джерел

1. Буюклі-Таран Т. П. Пошук шляхів підвищення якості молочної продукції в Україні. *Економічні інновації*. 2020. Том. 22. Вип. 1(74). С. 29-36.
2. Голосний Б. С. Особливості прояву продуктивних ознак у корів голштинської породи за умов утримання в крос-корівнику. *Таврійський науковий вісник*. 2025. Вип. 145. Т. 1. С. 226-234. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2025.145.1.26>.
3. Підпала Т. В. Реалізація спадкового потенціалу голштинської породи за інтенсивної технології. *Тваринництво Степу України*. Т. 1, № 2. 2022. С. 16-25. <https://doi.org/10.31867/2786-6750.1.2/2022.16-25>.
4. Піщан С. Г. Вплив віку першого отелення на деякі показники продуктивних якостей швіцьких корів в умовах промислового комплексу. *Тваринництво Степу України*. Т. 1, № 2. 2022. С. 60-73. <https://doi.org/10.31867/2786-6750.1.2/2022.60-73>.
5. Шляхи інтенсифікації молочного скотарства / М. В. Слюсар та ін. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва* : наук.-теор. зб. 2020. Вип. 14. С. 224-227.
6. Ясевін С. Є. Промінь. *Тваринництво сьогодні*. 2022. № 2-6. С. 16-18.

Abstract: The article presents data on the results of assessing the milk productivity of cows of the Red Steppe, Ukrainian Black and Spotted and Ukrainian Red and Spotted breeds during the first three lactations. The results obtained were compared with the breed standard indicators and the average milk productivity indicators for the herd. A significant difference in the manifestation of milk productivity of cows of different breeds according to the results of the first lactation was noted. Thus, the highest milk yield during the first lactation was distinguished by cows of the Ukrainian Black and Spotted dairy breed. Analysis of milk productivity indicators of cows during the second and third lactations confirms a similar trend. It was found that cows of the Ukrainian black-and-white dairy breed were characterized by a lower fat content in milk compared to other breeds, but the indicator of the amount of milk fat was the largest.

Key words: red steppe breed, Ukrainian black-and-mottled breed, Ukrainian red-and-mottled breed, lactation, hope, milk production, fat content in milk.